

Vitiligo

(behandling af hvide skjolder og hvide ar på huden)

Før behandling:

Efter behandling – uden transplantation:

Før behandling:

Efter behandling – med transplantation:

Baggrund:

Vitiligo er en sygdom i huden som giver hvide skjolder. Sygdommen ses hos 1 % af befolkningen. Årsagen er, at pigmentcellerne i overhuden ophører med at lave farvestof (pigment). Der er imidlertid stadig pigmentdannende celler i hårsækkens ydre væg. Disse celler kan vha. et stof, Khellin, som sprayes på huden, samt daglig lysbehandling med en UVB lampe, modnes, blive mere aktive og vandre op i overhuden så

huden kan få sin normale farve igen. Denne proces har vist sig mulig især i ansigtet, hvor hårsækkene sidder tæt. På kroppen er denne behandling ikke så effektiv og her er det nødvendigt først at transplantere pigmentdannende celler fra f.eks. indersiden af overarmen til det hvide område på kroppen samt herefter supplere med Khellin og lysbehandling.

Hvad er Khellin?

Khellin er et stof som udvindes af en sivplante fra Nilen, og som stimulerer dannelsen af pigment. Khellin er indkapslet i liposomer, som øger absorptionen af Khellin i de pigmentdannende celler i hårsækkene. Der er også tilsat L-phenylalanin som virker antioxiderende og forhindrer lys-blegning af farvestoffet, som farver huden.

Hvordan virker lampen?

Lyset fra lampen er UVB lys med en bølgelængde på 311 nm. Fra solen får vi samme lys, og dette lys stimulerer pigmentdannelsen i huden.

Hvordan anvendes Khellin og lampen?

Khellin sprayes på en ren og tør hud to gange daglig – morgen og aften. Efter at Khellin er tørret ind efter 5 – 10 minutter må man gerne anvende creme og make-up. Lampen anvendes 1 gang om dagen, tidligst 30 minutter efter at Khellin er påsprayet, og inden huden påsmøres creme eller make-up. Lampen skal holdes helt nede på huden ved lysbehandlingen. Hvis lampen ikke kan dække hele området, skal man blot flytte den og behandle områderne efter hinanden. Første dag lampen anvendes, skal den anvendes i 10 sekunder, anden dag i 20 sekunder, tredje dag i 30 sekunder, og ligeledes de efterfølgende dage skal man øge behandlingstiden med 10 sekunder, indtil man giver huden maksimalt 70 sekunders lys. Huden må dog ikke blive forbrændt, dvs. rød som ved en solskoldning. Hvis huden bliver let rød, skal man reducere tiden med 10 sek. den følgende dag, og hvis den bliver meget rød, skal man holde 2 dages pause. Det gælder således om at finde netop den tid, der stimulerer huden mest mulig uden at den bliver forbrændt.

Det er vigtigt at smøre solfaktor 60 (Vichy fra Apoteket) på den omkringliggende hud, som ikke skal have lys, idet den da vil blive meget mørkere, da den normale hud danner pigment på normal vis.

Hvordan foregår transplantationen?

Ved transplantationen påsættes en lille plade på overarmen tilsluttet en vacuumpumpe. Denne skal sidde på i ca. 1 til 1½ time, indtil der dannes sugeblærer (små vabler med væske i). Herefter behandles det hvide område på kroppen, armene, eller benene med en laser, som fjerner overhuden i 5 mm store pletter. Vablerne klippes fri fra overarmen og lægges på områderne, hvorfra overhuden er fjernet. Nu er der således ny overhud med velfungerende pigmentdannende celler, som kan vokse fast og stimulere vækst af pigment på huden. Der smøres salve og lægges plaster på huden, hvorfra vablerne er taget.

På det transplanterede område lægges et vaselinenet samt en forbindelse, som ikke skal skiftes de første 8 dage.

Hvor meget transplanteres ad gangen?

Ved brug af en sugeplade dannes der 28 stk. 5 mm store overhudsvabler. Disse kan dække et areal på ca. 7 x 7 cm ved transplantationen.

Overhudsvabler:

Hvordan er behandlingsforløbet med Khellin og lys?

1. Ved første konsultation vurderes hudproblemerne, og behandlingsmulighederne gennemgås. Der udleveres lampe og Khellin til daglig hjemmebehandling.

2. 1 måned senere – igen konsultation – husk at medbring lampen, idet den skal afleveres, hvis behandling er tilendebragt.
3. Efterfølgende kontrol hver måned eller hver anden måned indtil resultatet er tilfredsstillende – medbring lampen hver gang. Huden skal formentlig behandles i 6 måneder, men forløbet er dog individuelt.

Hvordan er behandlingsforløbet med både transplantation, Khellin og lys?

1. Ved første konsultation vurderes hudproblemerne, og behandlingsmulighederne gennemgås. Der udleveres lampe og Khellin.
2. Herefter forbehandling af donorstedet i 14 dage med Khellin + lys . Pause i 4 dage inden behandling.
3. Ved transplantationen møder man til påsætning af vacuumpumpe 1 til 1½ time før transplantationen. Transplantation tager ca. 30 minutter. Der udleveres recept på antibiotika som er en forebyggende behandling mod infektion.
4. Kontrol 10 dage efter transplantationen, hvor forbindelsen fjernes. Hjemmebehandling med Khellin og lys genoptages.
5. Kontrol hver måned eller hver anden måned, indtil resultatet er tilfredsstillende.

Hvad skal man huske efter transplantationen?

Det er vigtigt at holde det transplanterede område i ro de første 8 dage efter behandlingen, så overhuden kan vokse fast på læderhuden.

Hvor god effekt har behandlingen?

Studier viser ved behandling med Khellin og lys i 12 måneder, havde 63% af patienterne fået deres pigment tilbage i 75–100 % af ansigtet. Samme grad af repigmentering sås på ryggen hos 59 % af patienterne, på armene hos 58 %, på kroppen hos 57 %, på benene hos 56% og på hænderne hos 4 % af patienterne.

Ved transplantation sker der det, at hver lille pigmentplet på 5 mm spreder sig ud til et område på ca. 1 – 1½ cm i diameter. Dvs. når transplantaterne spredes ud med 1 – 1½ cm afstand vil de flyde sammen og dække hele området.

Resultaterne er bedst hvor huden kan holdes i ro f.eks. på arme, ben og krop. Det er sværere på hænder, fingre og mundvige, hvor der hele tiden er bevægelse.

Med venlig hilsen

PRIVATHOSPITALET MØLHOLM A/S

Peter Bjerring
professor, dr. med.
speciallæge i hudsygdomme
rev. sept. 2010
(Næste rev. sept. 2012)